



เรื่อง

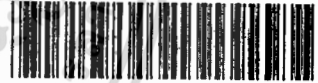
การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร  
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์  
วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร

A STUDY ON RESULTS OF FIELD TRAINING OUTSIDE  
CAMPUSES OF AGRICULTURAL CURRICULUM IN TECHNICAL  
COLLEGE PETCHABOON AGRICULTURAL COLLEGE, KAMPHENGPHET  
AND PIJIT

โดย

นางสาวปัทมาภรณ์ แก้วสา

ห้องสมุด คณะครุศาสตร์ฯ สจล.



A027885

ปัญหาพิเศษนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สาขาครุศาสตร์เทคโนโลยีการเกษตร ( การผลิตสัตว์ )

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2534

เล่มที่

027885

**เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ**

นางสาวปัทมาภรณ์ แก้วสา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมณฑลพิษณุ

สาขาศาสตร์เทคโนโลยีการผลิตสัตว์

ชื่อเรื่อง การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตร  
วิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และ  
วิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร

A. STUDY ON RESULTS OF FIELD TRAINING OUTSIDE CAMPUSES OF  
AGRICULTURAL CURRICULUM IN TECHNICAL COLLEGE PETCHABOON AGRICULTURAL  
COLLEGE, KAMPHENGPHET AND PIJIT

ในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาถึงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มี  
ต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคในการฝึกงาน  
ภายนอกสถานศึกษา เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา  
ต่อไป

กลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักศึกษา ชั้นปวส. 2 ที่ผ่านการฝึกงานภายนอกมาแล้ว ในวิทยาลัย  
เกษตรกรรม เพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร  
จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตอน  
การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการแจกแจงความถี่ หาร์้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
ผลการวิจัย

การศึกษาพบว่า นักศึกษาชายมีมากกว่านักศึกษาหญิง ส่วนมากจะมีอายุระหว่าง  
20-25 ปีและมีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานศึกษา โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เรียน  
ในสาขาเกษตรกรรมทั่วไป มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.00 และ 3.00-4.00 เป็นจำนวน  
ใกล้เคียงกัน เมื่อจบการศึกษาไปแล้ว นักศึกษาจะไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการปลูกพืชและ  
เลี้ยงสัตว์ เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน

การฝึกงานนักศึกษาส่วนมากจะเลือกสถานที่ฝึกงาน โดยดูจากรายชื่อที่วิทยาลัยกำหนด  
ให้ และจากความตกลงใจของนักศึกษา ในการเลือกสถานที่ฝึกงาน ซึ่งจะมีความสอดคล้อง

กันคือ นักศึกษาต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานโดยดูจากรายชื่อที่วิทยาลัยกำหนดให้และวิทยาลัย  
 ตัดต่อให้นักศึกษาส่วนมากต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการ และฟาร์มเอกชน เป็นจำนวน  
 ใกล้เคียงกันจะเห็นว่า สอดคล้องกับการไปฝึกงานของนักศึกษาที่ผ่านมาซึ่ง นักศึกษาไปฝึกงาน  
 กับหน่วยงานราชการและฟาร์มเอกชนใกล้เคียงกัน ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงาน ควรจะ  
 เป็นช่วง ปีกภาคกลางราว ๆ เดือนตุลาคม เป็นเวลาในการปฏิบัติจริง ๆ ๑ เดือน จะปฏิบัติ  
 งานเฉพาะจันทร์-ศุกร์ และเวลาในการฝึกงาน 150 คาบนั้น นักศึกษาส่วนมาก เห็นว่า เหมาะ  
 สมดีแล้ว

จากการปฏิบัติงาน จะปฏิบัติทั้งในฟาร์ม และนอกฟาร์มควบคู่กันไป และในการไป  
 ฝึกงานผู้ควบคุมการฝึกงานได้มีการประชุมพิเศษ ซึ่งแจ้งเกี่ยวกับ สถานที่ ลักษณะงานที่จะปฏิบัติ  
 และมีสารอธิบายก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง การฝึกงานจะเป็นการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ นักศึกษาจะ  
 ฝึกงานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มาจากสถานศึกษาเดียวกัน และนักศึกษาเห็นว่า ควรจะมีการหมุนเวียน  
 งานที่ปฏิบัติซึ่งจะสอดคล้องกับ การปฏิบัติงานของ นักศึกษาที่ผ่านมาแล้ว

นักศึกษาศึกษาปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิชาการ ในสาขาที่เรียนมา นักศึกษาใช้ความรู้ในระดับ  
 ปานกลาง ซึ่งจะใช้ในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับบุคคลที่ร่วมฝึกงาน นักศึกษาได้รับความ  
 รู้ในระดับปานกลางและได้รับทักษะ และประสบการณ์มาก ผู้ควบคุมการฝึกงานส่วนมาก ไม่เคย  
 พานักศึกษาไปดูงานนอกสถานประกอบการ แต่ได้ประสบปัญหาผู้ควบคุมก็จะช่วยแก้ไขปัญหาลอง  
 ผู้ควบคุมการฝึกงานดูแลเอาใจใส่ต่อนักศึกษาพอสมควร การฝึกงานภายนอกก็ ไม่หนักไปกว่าการ  
 ฝึกงานในวิทยาลัย จากความคิดเห็น ของนักศึกษารฝึกงาน ควรดำเนินการต่อไป เพราะทำ  
 ให้นักศึกษาได้รับความรู้ และทักษะความชำนาญในการทำงานเกษตรมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคที่พบ จากการผลิตงาน คือ ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้า  
 ของกิจการ การฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้ เรียนมา และหลักทางทฤษฎีกับปฏิบัติขัดแย้งกัน  
 และสุดท้ายปัญหาการเดินทางต้องอาศัยยานพาหนะหลายประเภท

จากประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงาน คือ ได้มีความรู้และส่งเสริมความชำนาญ  
 และคุ้นเคยงาน เกษตรอย่างแท้จริง และได้ฝึกการเป็นผู้นำทางเกษตร โดยนำวิธีปฏิบัติที่ได้  
 ได้ผลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

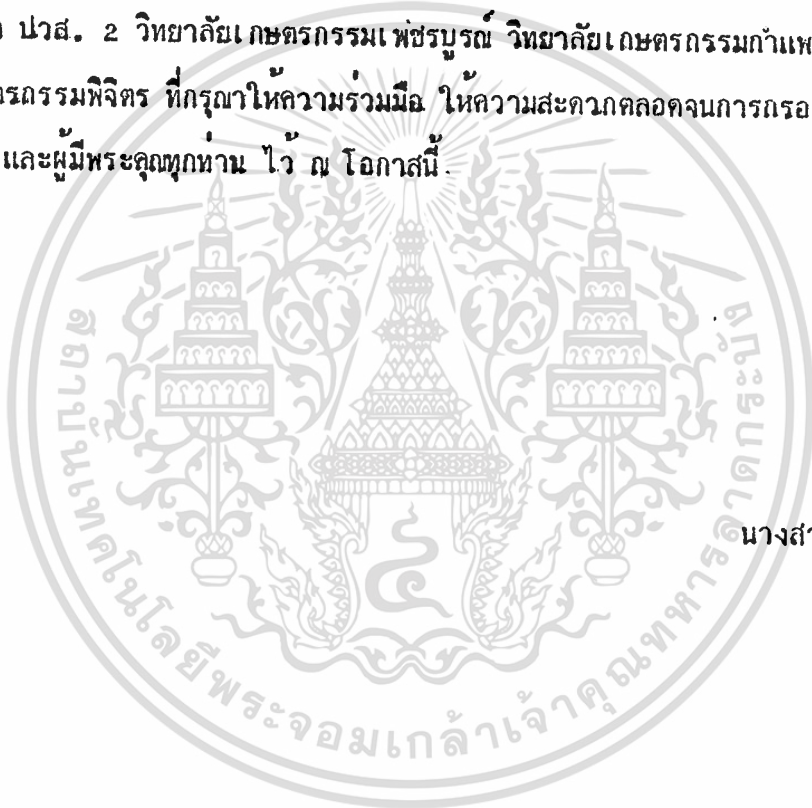
## ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการ และฟาร์มเอกชนเป็นจำนวนมากใกล้เคียงกัน รองลงมาจะเป็นของรัฐวิสาหกิจ และงานเกษตรในครอบครัวของตนเอง และตามที่สถานศึกษาส่งนักศึกษาไปปฏิบัติงานตามหน่วยงานราชการ และฟาร์มเอกชนที่อยู่แล้วแต่ควรจัดส่งนักศึกษาไปฝึกงานตามเกษตรชนบท หรืองานเกษตรในครัวเรือนของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ
2. ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เฝ้าดูขึ้นกับนักศึกษาในการฝึกงานมากที่สุด คือ ปัญหาทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ และการฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา ดังนั้น ในการสอนวิชาเกษตรในวิทยาลัย ควรให้นักศึกษาได้เรียนภาคปฏิบัติ มากกว่าที่จะเรียนทฤษฎีในห้อง ซึ่งการเรียนในห้อง นักศึกษาไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติ เมื่อไปฝึกงานจริง นักศึกษาได้ใช้ความรู้รอบ และควรพานักศึกษาไปดูงานนอกสถานที่ เช่น วิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญ มาบรรยายพิเศษ
3. ก่อนการฝึกงานนอกสถานที่ ควรมีการชี้แจงกับนักศึกษา ในเรื่องควรเลือกสถานที่ฝึกงาน ต้องให้ตรงกับสาขาที่นักศึกษาได้เรียนมา เพื่อจะเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์มากขึ้น
4. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้ กับวิทยาลัยเกษตรกรรมแห่งอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงผลการวิจัย เกี่ยวกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคว่าเป็นอย่างไร เหมือนกันหรือแตกต่างกันกับ วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์, กำแพงเพชรและพิจิตร

ฉัตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ข้าพเจ้าต้องขอขอบคุณ อาจารย์ไพรัตน์ พิภน้อย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ช่วยให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ของปัญหาพิเศษเล่มนี้ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้ทำการศึกษาวิจัยต้องขอขอบคุณ ท่านผู้อำนวยการ คณาจารย์ ตลอดจนถึง นักศึกษา ปรวส. 2 วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร ที่กรุณาให้ความร่วมมือ ให้ความสะดวกตลอดจนการกรอกแบบสอบถามเป็นอย่างดี และผู้มีพระคุณทุกท่าน ไว้ ณ โอกาสนี้



นางสาวปัทมาภรณ์ แก้วสา

6 มี.ค. 2535

## สารบัญ

เมื่อความย่อปัญหาพิเศษ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ

ก

สารบัญตาราง

ง

บทที่

จ

### 1. บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

1

1.2 วัตถุประสงค์

1

1.3 ขอบเขตของปัญหา

2

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2

### 2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4

2.1 การเรียนวิชาชีพเกษตร

4

2.2 งานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10

### 3. วิธีดำเนินการวิจัย

11

3.1 ประชากร

11

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

11

3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

11

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

11

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

12

3.3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

12

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

12

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

14

### 5. สรุปและขอเสนอแนะ

25

### บรรณานุกรม

30

เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

32

ไปว่ากรณีใดบ้าง สิ่งนี้ช่วยให้ตัดแบ่งไปหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการเลือกสถานที่ฝึกงาน	15
2. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความต้องการในการเลือกสถานที่ฝึกงาน	15
3. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะการเลือกสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา	15
4. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามสถานที่ฝึกงาน	16
5. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานภายนอก	16
6. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามวันในการปฏิบัติงาน	16
7. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความคิดเห็นต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	17
8. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	17
9. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามหน่วยงานที่มีการแนะนำชี้แจงหรือปฐมนิเทศนักศึกษา	18
10. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการชี้แจงการปฏิบัติงาน	18
11. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความต้องการในการปฏิบัติงาน	18
12. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามบุคคลที่ร่วมฝึกงาน	19
13. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน	19
14. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามสาขาที่นำมาใช้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	19
15. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามระดับการใช้ความรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติงาน	20
16. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการนำความรู้ไปใช้	20
17. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามผลของการฝึกงานภายนอกด้านความรู้	20
18. แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามผลของการฝึกงานด้านทักษะและประสบการณ์	21

สารบัญชาราย (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19. แสดงจำนวนนักศึกษาจำนวนรวมผดวรพำนัดศึดษำไปทงงานนอกล สัดวณฝึดงาน	21
20. แสดงจำนวนนัดศึดษำจำนวนตามผดวรแกบปัญหาที่เกดจจากการ ปฏิบัติงาน	21
21. แสดงจำนวนนัดศึดษำจำนวนตามผดวรเอาใจใส่ทงแลขงผู้ควมคุม การฝึดงาน	22
22. แสดงจำนวนนัดศึดษำจำนวนตามควมหนักเบาขงผดวรปฏิบัติงาน	22
23. แสดงคะแนนเฉลย(X)ส่วนเบยงเบนมาตรฐาน(S. D.) และควมหมาย ขงระดับปัญหาอุปสรรคเดยวกับผดวรฝึดงานผดวรนอกลสัดวณศึดษำ	23
24. แสดงระดับคะแนนขงการฝึดงานผดวรนอกลที่มีประโยชน์ต่อ ตัวนัดศึดษำตามล่ำกับควมสำคัญขงประโยชน์แต่ละขอ	24

ความสำคัญ

เนื่องจากหลักสูตรกำหนดไว้ว่า นักศึกษาที่จะจบการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จะต้องผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นมากสำหรับการศึกษาอาชีพ ดังนั้นวิทยาลัยจึงมีหน้าที่ดำเนินการจัดส่งนักศึกษาออกไปฝึกงาน ตามหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานอยู่ในแนวที่นักศึกษาสามารถนำความรู้ ที่ได้เล่าเรียนมา ในทางปฏิบัติ อีกทั้งเป็นการเพิ่มทักษะและความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลในสถานที่นั้น เพราะฉะนั้นนักศึกษาที่จะออกฝึกงานภายนอกสถานศึกษาจะต้องผ่านการฝึกงานภายในสถานศึกษานั้นมาแล้ว ซึ่งการฝึกงานภายในสถานศึกษา การฝึกงานทำไม่ได้เต็มที่ เพราะว่า เครื่องมือ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไม่มาดและไม่ทันสมัย เท่ารัฐบาลหรือเอกชนที่ ทำเป็นขนาดใหญ่ การฝึกงานภายนอกไม่ใช่จะมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เท่านั้น แต่การฝึกงานภายนอก ยังฝึกให้นักศึกษามีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในสถานฝึกงานนั้นเป็นการฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จึงเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาที่จะจบการศึกษา จะได้นำไปปฏิบัติในกรทำงานจริง ๆ เมื่อเรียนจบแล้ว

เนื่องจากนักศึกษามีจำนวนมาก และหน่วยงานซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับนักศึกษาที่จะออกไปฝึกงานมีน้อย บางครั้งการฝึกงานของนักศึกษาในหน่วยงานนั้น นักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามาในทางปฏิบัติเท่าที่ควร จึงไม่สามารถบอกได้ว่าที่นักศึกษาไปฝึกงานนั้น ได้ใช้ความรู้ที่ได้เล่าเรียนมามากน้อยเพียงไร

ดังนั้นจึงควรจะได้มีการศึกษา ถึงผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ที่มีต่อนักศึกษา มากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์ ของการฝึกงานตามหลักสูตร อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับผลการฝึกงานเกษตร

ตามสถานประกอบการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่ผ่านการศึกษาภาคเรียน ในสถานประกอบการเกี่ยวกับ

1. ลักษณะงานและวิธีการฝึกงาน
2. ผลของการฝึกงาน
3. ปัญหาและอุปสรรคของการฝึกงาน

ข ๕ ประชากร

ประชากรคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ที่ได้ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้ว จำนวน 3 วิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แก่

1. วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์
2. วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร
3. วิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือ นักศึกษาทั้งหมดจากวิทยาลัยเกษตรกรรมทั้ง 3 แห่ง จำนวน 50 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา และยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการจัดส่งนักศึกษาที่จะออกไปฝึกงานภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. เพื่อให้สถาบันอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน ใช้เป็นแนวทาง และใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

คำนิยามศัพท์

"ความคิดเห็น" หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกส่วนตัวของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่มีต่อการฝึกงานภายนอก

"สถานที่ฝึกงานภายนอก" หมายถึง สถานที่ประกอบการที่นักศึกษาไปฝึกงาน เป็นของเอกชน หรือหน่วยงานราชการที่ไปฝึกงาน

"นักศึกษา" หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรม

“ประสบการณ์” หมายถึง พฤติกรรมของคนและการบริหารงานในหน่วยงานที่นักศึกษา  
ไปฝึก

“หัวหน้าสถานที่ฝึกงาน” หมายถึง บุคคลที่เป็นหัวหน้าของสถานที่ฝึกงาน

“ผู้ควบคุมการฝึกงาน” หมายถึง บุคคลที่หัวหน้าสถานที่ฝึกงานมอบหมายให้เป็นผู้  
รับผิดชอบควบคุมการฝึกงานของนักศึกษา

“อาจารย์นิเทศ” หมายถึง อาจารย์ที่วิทยาลัยโคมมอบหมายให้ไปตรวจเยี่ยมและ  
ประเมินผลการฝึกงานเกษตร ของนักเรียนร่วมกับสถานที่ฝึกงาน



## การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

### การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ยุทธภูมิ หาชัยภูมิ (2527 หน้า 73) ได้เสนอแนะว่า การถ่ายทอดความรู้ควรปรับปรุงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ และให้ผู้เรียนได้ฝึกงานควบคู่กันไป จนมีความชำนาญ และบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

วิศิโรจน์ ปิยพิทยานันต์ (2524 หน้า 74) ได้เสนอแนะว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ควรปรับปรุงเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ควบคู่กันไปจนเกิดความชำนาญ ซึ่งผู้สอนควรจะได้รับทราบความรู้อันเพิ่มอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้พร้อมอยู่เสมอ

พริ้มเพรา อัญญาโพธิ์ (2519 หน้า 28) ได้ให้ความเห็นว่า หลักหรือหัวใจในการสอนวิชาเกษตรคือ การเรียนโดยการกระทำจริง การทดลองปฏิบัติด้วยตัวเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกทักษะ และเป็นการเพิ่มประสบการณ์ไปพร้อมกัน

สมพงษ์ มั่นศิริม์ (2527 หน้า 57) ให้ข้อเสนอแนะว่า การฝึกทักษะในแต่ละเรื่อง ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการ

วินิจ เกตุขำ (2519 หน้า 390) ได้เสนอแนะว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ที่นั้น จะต้องเอาทฤษฎีมาแปลงเป็นวิชาภาคปฏิบัติ จึงจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งความสัมฤทธิ์ผล

### จุดประสงค์หลักสูตร ปวส.

1. เพื่อให้มีความรู้ประสบการณ์ สามารถปฏิบัติงานในระดับช่างเทคนิค หรือระดับวิชาการ
2. เพื่อมีเจตคติที่ดีต่อสัมมาอาชีพ มีความภูมิใจ และมั่นใจในวิชาชีพที่เรียน
3. พัฒนาทางด้านวินัยในการทำงาน มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์

และความสามารถในการตัดสินใจแก้ปัญหา

ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดให้นักศึกษา ที่ศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรม ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานภายนอกสถานศึกษาที่หน่วยงาน และสถานประกอบการ เพื่อสร้างเสริมงานด้านทักษะวิชาชีพ ให้บังเกิดผลตามหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการเตรียมพร้อมกำลังงาน ที่ให้โอกาสหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการผลิตนักศึกษาที่จะจบการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ได้มีความรู้ความสามารถ มีวินัยในการทำงาน ที่จะเป็นอย่างดีในการเสริมสร้างการทำงาน ทั้งภาครัฐบาล และเอกชน ที่จะสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของชาติต่อไป การฝึกงานของนักศึกษาชั้นปวส. สาขาเกษตรกรรม จึงมีเป้าหมายที่จะให้นักศึกษาได้รับความรู้ ความสามารถในการทำงาน ที่จะเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตร และจุดมุ่งหมายของการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขาเกษตรกรรม พ.ศ. 2527 ด้วย

การฝึกงาน

งานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานทุกอย่างเหมือนกับที่สถานประกอบการปฏิบัติอยู่เป็นประจำ และต้องฝึกงานอย่างน้อย 150 คาบ ลักษณะงานที่ฝึกมีดังนี้ พืชไร่ ไม้ผล สัตว์ปศ สัตว์เล็ก สัตว์ใหญ่ ประมง ไม้คอด และพืชผัก

วัตถุประสงค์ของการฝึกงานเกษตร

1. เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ และคุ้นเคยงานเกษตรอย่างแท้จริง
2. เพื่อฝึกความอดทนทางด้านกาปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน รู้จักนำ เทคโนโลยีมาปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต
4. เพื่อสร้างนิสัยให้เกิดความรักการทำงานเกษตร รู้จักการประหยัดและมีความรับผิดชอบ

ฝึกชอบ

5. เพื่อฝึกดลารเป็นผู้นำทางเกษตร โดยนำวิธีการปฏิบัติที่ได้ผลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการฝึกงาน

ได้มีการศึกษาและวิจัยทางอาชีพเกษตร ปรากฏว่า สิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การฝึกงาน ซึ่งเรื่องนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของการฝึกงานหรือ ทักษะด้านอาชีพแตกต่างกันออกไปดังนี้

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมอาชีวศึกษา  
ปฏิกูระ (2508) ให้ขอคิดเกี่ยวกับดการจกการศีกษาทางคานเกษตรยังไมดืเทาที่ควร  
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความไม่สมบูรณ์ของหลักสูตร
2. ครูผู้สอนไม่สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในภาคปฏิบัติ

เท่าที่ควร

3. ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการฝึกภาคปฏิบัติน้อยเกินไป
4. สถานศึกษามีงบประมาณไม่เพียงพอ
5. ไม่มีแผนงานฟาร์มที่แน่นอน

สุทิน ทรงเนื้ออ่อน (2513 หน้า 36) ได้ให้ความเห็น สรุปได้ว่า การเรียนวิชาชีพออกนอกหลักสูตร ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีชีวิต และทรัพยากรธรรมชาติ ผู้ประกอบอาชีพต้องมีความอดทน ไม่ว่าจะเป็นความร้อน ความหนาว หรือ งานหนัก และผู้ที่เรียนเกษตรต้องมีการฝึกงาน เพื่อให้เกิดความรู้ ความอดทน และทำให้เกิดทักษะ ประสบการณ์อย่างเพียงพอ และสนอง ทิพย์สังวาลย์ ไตกล่าว่า "การฝึกงานภาคปฏิบัติในวิชาที่เรียนทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง และเกิดความชำนาญในความรู้วิชาชีพแก่ผู้เรียน การกระทำด้วยตนเอง นอกจากการเรียนรู้แล้ว ยังทำให้เกิดทักษะ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น"

สุรพล สว่างศรี (2517 หน้า 2) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษาระดับเทคนิค เป็นการศึกษาที่วางแนวทางไว้ เพื่อเตรียมบุคคล หรือ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของบุคคล ในอาชีพ ซึ่งไม่ต้องการให้ผู้จบจากระดับมหาวิทยาลัย งานระดับที่ต้องการความรู้ และทักษะเฉพาะอย่าง เพื่อใช้ในการวางแผนการควบคุมงาน ค่าเงินงาน การบำรุงรักษา การทดสอบและการผลิต รวมทั้งนิเทศงานด้วย การศึกษาระดับนี้ จึงต้องเป็นโครงการที่จบในตัวเอง ( Terminal program ) ไม่ใช่เตรียมไปเรียนมหาวิทยาลัย แต่เป็นการเตรียมกำลังคนสำหรับอาชีพต่าง ๆ หลักสูตรอาจใช้เวลา 2-3 อาทิตย์ จนถึง 3-4 ปี อย่างไรก็ตาม มักจะใช้หลักสูตร 2 ปี วิชาที่สอนมักจะเน้นการฝึกทักษะในการปฏิบัติงาน สำหรับการฝึกงาน นักศึกษาต้องผ่านการปฏิบัติงานอาชีพจริง เพื่อหาประสบการณ์ แต่ก็ต้องมีการเรียนจากห้องเรียนจากตำรา เช่นเดียวกัน ซึ่งมักจะใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคล มีการมอบหมายงาน โครงการต่าง ๆ ไปให้ลองทำ และมีการค้นคว้าด้วยตนเอง ดังนั้นครูที่สอนจึงควรมาจากบุคคลที่มีประสบการณ์ ในอาชีพที่ตนสอนอยู่ และมีความรู้ทางด้านเทคนิคที่พอสมควร

การฝึกงานเกษตรภายในสถานศึกษา

เป็นการจัดการฝึกงานภายในสถานศึกษา ตามแผนงานต่าง ๆ ในวิทยาลัยนั้นจัดเปิด  
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับว่าตีพิมพ์ในชื่อของกรมการ  
 นักศึกษาทุกคนจะต้องผ่านทุกแผนกงานไม่เจาะจง จัดในระหว่างเปิดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า  
 "ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องขออนุญาตก่อนนำออกไปใช้"

150 คาบ

การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จัดให้นักศึกษาฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ตามหน่วยงานเกษตรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ เอกชน เป็นการฝึกงานที่ตนเองเลือกเอง ในสาขาที่เรียน และจะเป็นงานที่เจาะจง และฝึกอย่างทุกขั้นตอน จนทำเป็นจริง ๆ ทุกอย่าง โดยเฉพาะในเรื่องที่เราฝึกงาน หรือ ต้องการฝึกเฉพาะ เช่น ฝึกงานไม้ผล เราต้องดูแลปฏิบัติไม้ผล ดูแลไม้ผลทุกชนิด การขยายพันธุ์ต่าง ๆ จนชำนาญเฉพาะทางไม้ผล

ควรจัดระหว่างปิดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 150 คาบ

การจัดการฝึกงาน

ในการจัดการฝึกงาน ปวส. โดยแบ่งเป็นใน ปวส. 1 ระหว่างเปิดเรียนจะจัดการฝึกงานภายในสถานศึกษาให้นักศึกษา ทั้งหมด 1 และ 2 ให้ครบ 150 คาบ

จัดการฝึกงานภายนอก ในช่วงปิดภาคเรียน และเมื่อเรียนอยู่ ปวส. 2 จะไม่มีการฝึกงานทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา โดยมีระบบการจัดทำดังนี้

1. นักศึกษาจะต้องจัดทำสมุดบันทึก การฝึกงานเกษตรตามแบบที่กำหนด และนำผลการบันทึก เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล
2. นักศึกษาจะต้องดำเนินการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และนำผลการสัมมนาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล
3. คณะกรรมการดำเนินการฝึกงานเกษตร นักเรียนได้วางแผนจัดทำอาจารย์พิเศษ โดยได้รับความเห็นชอบจากวิทยาลัย ออกติดตามผลการฝึกงานเกษตร และทำการประเมินผลตามแบบที่วิทยาลัยกำหนด และให้นำผลการประเมินผลนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล
4. ให้สถานี่ฝึกงานเกษตร ทำการประเมินผลตามที่วิทยาลัยกำหนด และนำผลการประเมินผลนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล

การประเมินผลการฝึกงานเกษตร

- |                            |     |
|----------------------------|-----|
| 1. ผลจากสถานที่ฝึกงานเกษตร | 50% |
| 2. ผลจากอาจารย์พิเศษ       | 20% |
| 3. ผลจากการประชุมสัมมนา    | 20% |

4. จากสมุดบันทึก รายงานการฝึกงานเลขตร	10%
<b>รวม</b>	<b>100%</b>

การให้ระดับคะแนนให้แบบอิงเกณฑ์

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน
80-100	4
70-79	3
60-69	2
50-59	1
ต่ำกว่า 50	0
- ไม่จัดส่งสมุดบันทึกการฝึกงานเลขตร ให้ระดับคะแนนเป็น	ม.ส.
- ไม่เข้าร่วมประชุมสัมมนา	ม.ส.

แบบประเมินผลการฝึกงาน

วิธีการและเกณฑ์ในการประเมินผล

- พิจารณาตามหัวข้อในตาราง
- รวมคะแนนทั้งด้านอาชีพ ด้านสังคม และคุณจากเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

คะแนนรวม	น้อยกว่า	19	หมายถึง	ควรปรับปรุง
คะแนนรวม	ระหว่าง	20-39	หมายถึง	พอใช้
คะแนนรวม	ระหว่าง	40-59	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนรวม	ระหว่าง	60-69	หมายถึง	ดี
คะแนนรวม	มากกว่า	70	หมายถึง	ดีมาก

หัวข้อการประเมินผล	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
	4	3	2	1	0
<u>ก. ด้านอาชีพ</u>					
1. ความสนใจด้านอาชีพ					
2. ความรู้ในอาชีพ					
3. ความคิดริเริ่ม					
4. ประสิทธิภาพในการทำงาน					

หัวข้อการประเมินผล	ดีมาก 4	ดี 3	ปานกลาง 2	พอใช้ 1	ปรับปรุง 0
5. ความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
6. ความขยันขันแข็งในการทำงาน					
7. ความสม่ำเสมอในการทำงาน					
8. ภาระใช้และการเก็บรักษาเครื่องมือ					
<b>ข. ด้านสังคม</b>					
1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น					
2. การยอมรับของเพื่อนร่วมงาน					
3. มนุษย์สัมพันธ์					
<b>ค. ด้านบุคลิกภาพ</b>					
1. ลักษณะการเป็นผู้นำ					
2. การควบคุมอารมณ์					
3. การรู้กาลเทศะ					
4. การเป็นผู้เชื่อถือไว้วางใจได้					
5. ไหวพริบและปฏิภาณ					
6. การตัดสินใจ					
7. การสุ่มรอบครอบ					
8. ความสุภาพอ่อนโยน					
9. ความซื่อสัตย์สุจริต					
10. การตรงต่อเวลา					
รวม					

**การประเมินผลการสัมมนา**

1. การเตรียมการสัมมนา

20 คะแนน

-บุคลิกภาพ

-วัสดุอุปกรณ์

2. การดำเนินการสัมมนา

40 คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-การนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง

-เนื้อเรื่อง,สรุป

-การใช้ภาษา

-การรักษาเวลา

3. แนวความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ 20 คะแนน

4. การตอบคำถาม 20 คะแนน

รวม

100 คะแนน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประภรณ์ วรรณวาสิน ( 2527 หน้า 80 ) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรม ของวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา หอสรุปได้ดังนี้

นักศึกษาส่วนใหญ่ ผ่านการฝึกงานภายนอก จากหน่วยงานราชการ และนักศึกษาต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานเองโดยให้ทางวิชาฯ ชัดชัดต่อให้ และควรฝึกงานในช่วงปิดเทอมภาคปลายและขยายเวลาการฝึกงานออกไปอีก

ไพศณี ชเลิศเพ็ชย์ ( 2527 หน้า 77-79 ) ภารฝึกงานภาคปฏิบัติของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกเกษตรศาสตร์ วิทยาลัยครูภาคใต้และภาคตะวันตก กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ หอสรุปได้ดังนี้

การฝึกงานภายนอกของนักศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกงานตามหน่วยราชการ รองลงมาเป็นฟาร์มเอกชน และบริษัท คิดเป็นร้อยละ 62.50, 35.58 และ 1.92 ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ชั้น ปวส. 2 เกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ในวิทยาลัยเกษตรกรรม 3 แห่ง ผู้วิจัยได้ กำหนดเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่าง ประชากร เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2534 ที่ได้ผ่านการฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้ว จำนวน 3 วิทยาลัยเกษตรกรรม ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร มีนักศึกษาทั้งหมด 50 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากนักศึกษาระดับชั้น ปวส. 2 มีจำนวนน้อย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจึงใช้ นักศึกษาทั้งหมดเป็นตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง ดังนี้

- |                               |              |
|-------------------------------|--------------|
| 1. วิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ | 20 คน        |
| 2. วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร | 13 คน        |
| 3. วิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร    | 17 คน        |
| <u>รวม</u>                    | <u>50 คน</u> |

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ "แบบสอบถาม" แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษา ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ในการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

จำนวน 2 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

โดยทำการศึกษาวิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากหนังสือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2527 และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่วิทยานิพนธ์ของ ประภาภรณ์ วรธนะสิน เรื่องการศึกษาผลการฝึกงานภายนอก ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และวิทยานิพนธ์อีกหลายเรื่อง

การทดสอบแบบสอบถาม

ได้นำแบบสอบถามไปนำการทดสอบที่ วิทยาลัยเกษตรกรรมและเชิงเทรา โดยทดสอบกับ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 (ปวส. 2) จำนวน 20 ชุด นำมาตรวจสอบ

ผลปรากฏว่า นักศึกษาได้ตอบแบบสอบถามได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่ผู้วิจัยได้ทำการ รวมข้ออยู่ในตอนที่ 4 ให้เหลือ 2 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ได้แสดงไว้ในภาคผนวก

วิธีการส่งแบบสอบถาม

การแจกแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตัวเอง โดยติดต่อกับ ผู้อำนวยการ และอาจารย์ที่สอน ซึ่งขออนุญาตแจกแบบสอบถามในตอนท้ายชั่วโมง และทำการรวบรวมกับมาในวันเดียวกัน โดยทำแบบเดียวกันทั้ง 3 วิทยาลัยเกษตรกรรม

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคือ จำนวน 50 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูล และตรวจความเรียบร้อยแล้ว นำมาหาความถี่ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. ร้อยละ 
$$= \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้  $X =$  จำนวนคำตอบในแต่ละข้อ

$N =$  จำนวนที่ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ย 
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

กำหนดให้  $\bar{X} =$  คะแนนเฉลี่ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแต่งเนื้อหาหรือข้อความในเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ค่า **S.D.**

$$\sqrt{\frac{N\sum fX^2 - (\sum fX)^2}{N(N-1)}}$$

กำหนดให้

**S.D.** = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fX$  = คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fX^2$  = คะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง

$N$  = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง



### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ ภายหลังจากการฝึกงานเกี่ยวกับลักษณะการฝึกงาน และปัญหาอุปสรรคในการฝึกงาน และได้ทราบถึงข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการฝึกงาน

ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางและถาบรรายผล

#### ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

จากการสำรวจสถานภาพทั่วไป ของนักศึกษาที่เรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรม ระดับชั้น ปวส. 2 ทั้ง 3 วิทยาลัยเกษตรกรรม พบว่า นักศึกษาส่วนมากจะเป็นชายซึ่งมีถึง ร้อยละ 66 ของนักศึกษาทั้งหมด และร้อยละ 36 จะเป็นนักศึกษาหญิง

นักศึกษาส่วนมากจะมีภูมิลำเนาภายในจังหวัดที่วิทยาลัยเกษตรกรรมตั้งอยู่ ร้อยละ 76 และจะเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่น ร้อยละ 24

นักศึกษาชั้น ปวส. 2 ส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 20-25 ปีซึ่งมีร้อยละ 84 รองลงมา ร้อยละ 16 จะเป็นนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี

นักศึกษาที่ไปฝึกงานส่วนมากจะเรียนสาขาเกษตรกรรมทั่วไปคิดเป็น ร้อยละ 40 รองลงมา ร้อยละ 26 เป็นนักศึกษาที่เรียนสาขาสัตวบาล และสาขาพืชกรรม ประมงมีนักศึกษาเรียน ร้อยละ 20,14 ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับคะแนน 3.00-4.00 ร้อยละ 44 รองลงมา มีระดับคะแนน 2.50-3.00 ร้อยละ 42 และน้อยที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับคะแนน 2.00-2.50 ร้อยละ 14

เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้ว จะไปประกอบอาชีพทางด้านเกษตร เกี่ยวกับการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 42,40 ตามลำดับ รองลงมาจะไปประกอบอาชีพทางด้านอื่น เช่น การทำไร่นาสวนผสม ร้อยละ 12 และที่น้อยที่สุด คือ ประกอบอาชีพทางด้านประมง ร้อยละ 6

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษา ในกรุงเทพมหานคร นอกสถานศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาที่เลือกสถานศึกษาที่ฝึกงาน

การเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษาเลือกเอง	46	92
วิทยาลัยกำหนดให้	4	8
รวม	50	100

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาส่วนมากนักศึกษาจะเป็นฝ่ายเลือกสถานฝึกงานเอง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความต้องการในการเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงาน

ความต้องการเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
นักศึกษาเลือกสถานที่เองและติดต่อเอง	12	24
นักศึกษาเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงานจากรายชื่อที่วิทยาลัยกำหนดให้และติดต่อให้	38	76
วิทยาลัยกำหนดสถานที่และติดต่อให้	0	0
รวม	50	100

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่านักศึกษาส่วนมากต้องการเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงานเองจากรายชื่อสถานประกอบการที่วิทยาลัยจัดหาให้และติดต่อให้ ร้อยละ 76

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะการเลือกสถานศึกษาที่ฝึกงานของนักศึกษา

ประเภทสถานศึกษาที่เลือก	จำนวน	ร้อยละ
งานเกษตรภายในครอบครัว	7	14
หน่วยราชการ	15	30
รัฐวิสาหกิจ	12	24
ฟาร์มเอกชน	16	32
อื่น ๆ	0	0
รวม	50	100

จากตารางที่ 3 นักศึกษาต้องการที่จะไปฝึกงานกับสถานประกอบการซึ่งเป็นฟาร์มเอกชน และสถานประกอบการที่เป็นของหน่วยงานราชการ เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 32,30 รองลงมาเป็นนักศึกษาที่ต้องการไปฝึกงานกับสถานประกอบการที่เป็นของรัฐวิสาหกิจ และนักศึกษาต้องการไปฝึกงานกับงานเกษตรภายในครอบครัวตัวเองมีจำนวนน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามสถานที่ฝึกงาน

ประเภทสถานที่ฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานราชการ	18	36
ฟาร์มเอกชน	32	64
รวม	50	100

จากตารางที่ 4 จากการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาไปฝึกงานกับสถานประกอบการที่เป็นฟาร์มเอกชนและหน่วยงานราชการ เท่านั้น ร้อยละ 64 และ 32 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกงานภายนอก

ระยะเวลาปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่างปิดเทอมภาคกลางราว ๆ เดือนตุลาคม	28	56
ระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนมีนาคม	14	28
ระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนเมษายน	8	16
รวม	50	100

จากตารางที่ 5 ความต้องการของนักศึกษาส่วนมาก ต้องการจะไปฝึกงานระหว่างปิดเทอมภาคกลางราว เดือนตุลาคม ร้อยละ 56 รองลงมาต้องการไปฝึกระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนมีนาคม และที่น้อยที่สุดต้องการไปฝึกระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนเมษายน

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามวันในการปฏิบัติงาน

วันปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน	18	36
ปฏิบัติงานเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์	32	64
รวม	50	100

จากตารางที่ 6 ลักษณะของการปฏิบัติงาน นักศึกษาส่วนมากจะปฏิบัติงานเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์ ร้อยละ 64 รองลงมาจะปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน

จากที่ถามว่านักศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติงานจริงเท่าไร นักศึกษาใช้เวลาในการปฏิบัติงานจริง 1 เดือน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความคิดเห็นต่อเวลาในการปฏิบัติงาน

เวลาในการปฏิบัติงาน 150 ตาม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยเกินไป	12	24
กำลังพอเหมาะ	36	72
มากเกินไป	2	4
รวม	50	100

จากตารางที่ 7 จากการที่หลักสูตรกำหนดให้ฝึกงานภายนอก 150 ตามนั้น จากความคิดเห็นของนักศึกษาส่วนมากจะเห็นว่าเหมาะสมแล้ว ร้อยละ 72 รองลงมาจะเห็นว่าน้อยเกินไป

ตอนที่ 3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ฝึกงานภาคปฏิบัติงานในฟาร์ม	14	28
ปฏิบัติทั้งในฟาร์มและนอกฟาร์มควบคู่กันไป	36	72
รวม	50	100

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่ากรปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ไปฝึกงานกับสถานประกอบการนั้น การปฏิบัติงานของนักศึกษาส่วนมาก จะมีการปฏิบัติงานทั้งในฟาร์มและสำนักงานควบคู่กันไป ร้อยละ 72 และที่เหลือจะเป็นการปฏิบัติงานในฟาร์มเพียงอย่างเดียว

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนนักศึกษาตามหน่วยงานที่มีการแนะนำชี้แจงหรือปฐมนิเทศนักศึกษา

ดารปฐมนิเทศนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มีการชี้แจงอย่างละเอียดจนเข้าใจ	33	66
มีการชี้แจงบ้างเล็กน้อย	17	34
รวม	50	100

จากตารางที่ 9 การไปฝึกงานของนักศึกษา สถานประกอบการได้มีการแนะนำชี้แจงหรือปฐมนิเทศนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ การปฏิบัติงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน สถานประกอบการจะมีการชี้แจงอย่างละเอียดจนเข้าใจมีมากถึงร้อยละ 66 และบางสถานประกอบการจะมีการชี้แจงบ้างเล็กน้อย

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการชี้แจงดารปฏิบัติงาน

การชี้แจงรายละเอียดก่อนลงมือปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
อธิบายทุกครั้ง	36	72
นาน ๆ ครั้ง	14	28
รวม	50	100

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่า การปฏิบัติงานแต่ละครั้ง ผู้ควบคุมการฝึกงานได้มีการแนะนำชี้แจงดารทำงานก่อนลงมือปฏิบัติงาน ร้อยละ 72 และรองลงมา นาน ๆ ครั้งที่มีการชี้แจง

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความต้องการในการปฏิบัติงาน

ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ฝึกงานอย่างใจอย่างหนึ่งเพื่อให้ เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง	9	18
หมุนเวียนงานเพื่อให้รู้จักงานหลาย ๆ อย่าง	41	82
รวม	50	100

จากตารางที่ 11 นักศึกษาส่วนมากต้องการที่จะหมุนเวียนงาน เพื่อให้รู้จักงานหลายอย่าง ซึ่งจะสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา จากสถานประกอบการทุกแห่ง จะให้

นักศึกษาปฏิบัติงานโดยหมุนเวียนงานไปเรื่อย ๆ ตามส่วนต่าง ๆ ในสถานฝึกงาน ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**ตารางที่ 12** แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามบุคคลที่ร่วมฝึกงาน

บุคคลที่นักศึกษาฝึกงานด้วย	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ฝึกงานจากสถานศึกษาอื่น	8	16
เจ้าหน้าที่ของสถานฝึกงาน	15	30
คนงานในสถานฝึกงาน	4	8
เพื่อน ๆ ที่มาจากสถานศึกษาเดียวกัน	23	46
รวม	50	100

จากตารางที่ 12 นักศึกษาส่วนมากจะฝึกงานกับเพื่อน ๆ ที่มาจากสถานศึกษาเดียวกัน ร้อยละ 46 รองลงมาจะฝึกงานกับเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกงาน ร้อยละ 30 อันดับต่อมา นักศึกษาได้ฝึกงานร่วมกับเพื่อนที่มาจากสถานศึกษาอื่น และฝึกงานร่วมกับคนงานน้อยที่สุด

**ตารางที่ 13** แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการใช้ความรู้ในกาปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ใช้แรงงานโดยไม่ใช้ความรู้ทางวิชาการ	9	18
ใช้แรงงานปฏิบัติซึ่งเกี่ยวกับวิชาการ	41	82
รวม	50	100

จากตารางที่ 13 การฝึกงานของนักศึกษาหัวหน้าสถานที่ฝึกงาน ให้นักศึกษาปฏิบัติงานโดยใช้แรงงานและความรู้ทางวิชาการร่วมกัน ร้อยละ 82 และร้อยละ 18 นักศึกษาปฏิบัติงานโดยใช้แรงงานไม่ใช้ความรู้ทางวิชาการ

**ตารางที่ 14** แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามสาขาที่นำมาใช้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานกับสาขาที่เรียนมา	จำนวน	ร้อยละ
ตรงกับสาขาที่เรียนมา	47	94
ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา	3	6
รวม	50	100

จากตารางที่ 14 การฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการต่าง ๆ นักศึกษาได้ปฏิบัติงานตรงกับสาขาที่เรียน ร้อยละ 94 และมีเพียงเล็กน้อยที่ปฏิบัติงานไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามระดับการใช้ความรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติงาน

การใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้มาก	17	34
ใช้ความรู้ปานกลาง	22	44
ใช้ความรู้น้อย	8	16
ใช้ความรู้น้อยมาก	3	6
รวม	50	100

จากตารางที่ 15 ในกรณีฝึกงานของนักศึกษา นักศึกษาได้ใช้ความรู้ทางวิชาการที่ได้เรียนมานั้นอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44 รองลงมาได้ใช้ความรู้มากและใช้ความรู้ น้อยถึงน้อยที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการนำความรู้ไปใช้

ลักษณะการใช้ความรู้ของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
โดยให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน	0	0
ใช้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลในสถานที่ฝึกงาน	46	92
ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	4	8
รวม	50	100

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่าการใช้ความรู้ของนักศึกษา จะใช้ความรู้ในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนที่ปฏิบัติงานร่วมกัน ร้อยละ 92 และใช้ในการแก้ปัญหา

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามผลของการฝึกงานภายนอกด้านความรู้

ผลของการฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความรู้เพิ่มมาก	9	18
ได้รับความรู้เพิ่มปานกลาง	37	74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ต่อ) ตารางที่ 17

ผลของการฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	4	8
รวม	50	100

จากตารางที่ 17 จากตารางที่นักศึกษาได้ไปฝึกงานกับสถานประกอบการ นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มขึ้นนั้น นักศึกษาได้รับความรู้ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามผลของการฝึกงาน ด้านทักษะและประสบการณ์

การได้รับทักษะและประสบการณ์เพิ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับทักษะและประสบการณ์เพิ่มมาก	27	54
ได้รับทักษะและประสบการณ์ปานกลาง	19	38
ได้รับทักษะและประสบการณ์น้อย	4	8
รวม	50	100

จากตารางที่ 18 จากตารางปฏิบัติงาน นักศึกษาได้รับทักษะและประสบการณ์ จากการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นมาก

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการพานักศึกษาไปปฏิบัติงานนอกสถานฝึกงาน

การไปปฏิบัติงานนอกสถานฝึกงาน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	18	36
ไม่เคย	32	64
รวม	50	100

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่า การไปฝึกงานของนักศึกษาส่วนมาก ผู้ควบคุมการฝึกงานไม่เคยพานักศึกษาไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ฝึกงาน ร้อยละ 64

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

การแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
สถานประกอบการแก้ปัญหาเอง	44	88
นักศึกษาคิดค้นใจแก้ปัญหาเอง	6	12

(ต่อ) ตารางที่ 20

การแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
รวม	50	100

จากตารางที่ 20 เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาส่วนมากผู้ควบคุมสถานฝึกงาน จะเป็นคนตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ร้อยละ 88

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามการเอาใจใส่ของผู้ควบคุมการฝึกงาน

ลักษณะการควบคุมดูแล	จำนวน	ร้อยละ
ดูแลเอาใจใส่ดีมาก	18	36
ดูแลเอาใจใส่พอควร	32	64
รวม	50	100

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าผู้ควบคุมการฝึกงาน ได้ดูแลเอาใจใส่ต่อตัวนักศึกษาพอสมควร ร้อยละ 64 รองลงมาจะเอาใจใส่ดีมาก

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนนักศึกษาจำแนกตามความหนักเบาของการปฏิบัติงาน

ลักษณะการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติงานหนักมาก	13	26
ปฏิบัติงานไม่หนักเท่าไร	29	58
ปฏิบัติงานไม่หนักเลย	8	16
รวม	50	100

จากตารางที่ 22 จากผลการปฏิบัติงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนมากเห็นว่า การปฏิบัติงานภายนอกไม่หนักกว่าการปฏิบัติงานภายในวิทยาลัย

จากคำถามที่ว่า การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ล้วนดำเนินการอย่างไรต่อไป นักศึกษาส่วนมากเห็นควรให้ดำเนินการฝึกงานภายนอก ต่อไป เพราะยังมีประโยชน์มาก สำหรับนักศึกษา-  
เกษตร

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอก

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลข้อมูล ในตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินระดับของปัญหา และ คะแนนเฉลี่ย คือ

- 4.51-5.00 มีปัญหามากที่สุด
- 3.51-4.50 มีปัญหามาก
- 2.51-3.50 มีปัญหามากปานกลาง
- 1.51-2.50 มีปัญหาน้อย
- 1-1.50 ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 23 แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของระดับปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปัญหา
1. สถานที่ฝึกงานไกลเกินไป	1.82	0.94	มีปัญหาน้อย
2. การเดินทางต้องอาศัยยานพาหนะหลายประเภท	2.04	0.70	มีปัญหาน้อย
3. การเดินทางต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	1.96	0.60	มีปัญหาน้อย
4. ปฏิบัติงานมากเกินไปทำให้พักผ่อนไม่พอ	1.54	0.71	มีปัญหาน้อย
5. การฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา	2.04	0.95	มีปัญหาน้อย
6. การชกแย้งกับผู้ร่วมงานด้วยกัน	1.18	0.72	ไม่มีปัญหา
7. คำนการสื่อความหมาย ภาษาท้องถิ่น	1.16	0.37	ไม่มีปัญหา
8. ด้านบุคคลที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน	1.52	0.58	มีปัญหาน้อย
9. หลัการปฏิบัติงานชกแย้งกัน	1.48	0.50	ไม่มีปัญหา
10. หลัทางทฤษฎีกับปฏิบัติไม่เหมือนกัน	1.94	0.94	มีปัญหาน้อย
11. ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ	2.08	0.69	มีปัญหาน้อย

เอกสารนี้จากตารางที่ 23 ได้สามารถแยกปัญหาได้ 2 ประเด็นคือ ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งกิจการต้องเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา จะเห็นได้ว่านักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้มากจากที่นัก-  
ศึกษาได้เรียนมาจากสถานศึกษา และอีกประเด็นหนึ่งก็คือ การเดินทางท่องเที่ยวานพาหนะ  
หลายประเภท

ตารางที่ 25 ตารางแสดงระดับคะแนน ของการฝึกงานภายนอก ที่มีประโยชน์ต่อตัวนักศึกษา  
ตามลำดับความสำคัญของประโยชน์แต่ละข้อ

ประโยชน์ของการฝึกงาน	คะแนนรวม	ลำดับ
1. ได้รับความรู้และส่งเสริมความชำนาญ และคุณเคย งานเกษตรอย่างแท้จริง	200	1
2. ได้มีความอดทน ทางด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง	150	5
3. ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน รู้จักนำเทคโนโลยี มาปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต	148	6
4. ได้สร้างนิสัยให้เกิดความรับผิดชอบการทำงานเกษตร รู้จักประหยัด และมีความรับผิดชอบ	153	4
5. ได้ฝึกการเป็นผู้นำทางการเกษตร โดยนำวิธีการ ปฏิบัติที่ได้ผล มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	199	2
6. ช่วยในการตัดสินใจ เลือกอาชีพในอนาคต	189	3

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาได้ให้ระดับความสำคัญ ของการออกไปฝึกงานนอกสถานที่  
แยกได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ได้รับความรู้และส่งเสริมความชำนาญ และคุณเคยงานเกษตร  
อย่างแท้จริง

ลำดับที่ 2 ได้ฝึกการเป็นผู้นำทางการเกษตร โดยนำวิธีการปฏิบัติที่ได้ผลมาใช้  
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สรุป ภูมิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรม กำแพงเพชรและวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร เพื่อต้องการทราบถึง ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรค ในการฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษา เพื่อจะเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ และปรับปรุงแก้ไข ในการฝึกงานภายนอก สถานศึกษาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษา ที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรกรรมจะเป็นชาย ร้อยละ 66 ร้อยละ 34 เป็นหญิง จะมีอายุระหว่าง 15-20 ปี ร้อยละ 16 และมีอายุระหว่าง 20-25 ปี ร้อยละ 84 โดยนักศึกษาเลือกเรียน ในสาขาเกษตรกรรมทั่วไปมากที่สุด รองลงมาจะเป็น สัตวบาล พืชกรรม และประมง ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ย 3 เทอมที่ผ่านมา นักศึกษาจะมีคะแนน เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-3.00 และ 3.00-4.00 จำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เรียนดี และนักศึกษาส่วนมากจะมีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดที่เป็นที่ตั้ง ของสถานศึกษา

เป้าหมายในการประกอบอาชีพ เมื่อนักศึกษาจบการศึกษาไปแล้ว นักศึกษาต้องการ ประกอบอาชีพเกี่ยวกับ การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน รองลงมาจะประกอบ อาชีพอื่น ๆ เช่น การทำไร่สวนผสม และสุดท้ายจะประกอบอาชีพประมง การประกอบอาชีพ ของนักศึกษาจะสอดคล้อง กับสาขาที่นักศึกษาได้เรียนมา

จากการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา นักศึกษาส่วนมากจะเลือกสถานที่ฝึกงานเอง จาก รายชื่อที่วิทยาลัยจัดหาให้ และติดต่อให้ ซึ่งจะสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ในด้าน :: เลือกสถานที่ฝึกงาน ซึ่งนักศึกษาส่วนมาก ต้องการเลือกสถานที่ฝึกงาน จากรายชื่อที่วิทยาลัย จัดหาให้ และติดต่อให้

ในการปฏิบัติงาน นักศึกษาต้องการจะไปฝึกงานกับฟาร์มเอกชน และหน่วยงานราชการ เป็นจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับการฝึกงานที่ผ่านมา ที่นักศึกษาไปฝึกงานกับฟาร์ม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกชนและหน่วยงานราชการ

การฝึกงานที่หลักสูตรกำหนด 150 คาบนั้น จะเป็นเวลาในการปฏิบัติงานจริง ๑  
1 เดือน โดยจะปฏิบัติติดต่อกันเฉพาะวันจันทร์-ศุกร์ ซึ่งนักศึกษาต้องการที่จะไปฝึกงานในช่วง  
ปีภาคกลาง และตามที่หลักสูตรกำหนด การฝึกงานภายนอก 150 คาบนักศึกษาส่วนมาก เห็นว่า  
เหมาะสมดีแล้ว

จากการปฏิบัติงานที่นักศึกษาได้ฝึกงานมา ส่วนมากจะปฏิบัติทั้งในฟาร์มและนอกฟาร์ม  
ควบคู่กันไป ผู้ควบคุมการฝึกงานจะมีการประเมินผล ขึ้นใจเกี่ยวกับสถานที่ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ  
จนเข้าใจ และมีการอธิบายก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง นักศึกษาจะปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มา  
จากสถานศึกษาเดียวกัน

การฝึกงานเกษตรกร จะต้องมีการปฏิบัติงานให้ครบทุกขั้นตอนของงาน จะเห็นได้ว่า  
การฝึกงานของนักศึกษามีการหมุนเวียนงานหลาย ๆ ท่าน ซึ่งจะสอดคล้องกับความคิดเห็น ของ  
นักศึกษาที่ต้องการ จะหมุนเวียนงานปฏิบัติเพื่อให้รู้จักงานหลาย ๆ ท่าน

การปฏิบัติงานจะเป็นการปฏิบัติ ที่เกี่ยวกับวิชาการตามสาขาที่เรียนมา ซึ่งการใช้  
ความรู้ จะใช้ในระดับปานกลาง ความรู้ที่ใช้จะเป็นในลักษณะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กับบุคคล  
ที่ร่วมฝึกงาน จากการปฏิบัติที่นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มเติม ในระดับปานกลาง ได้รับทักษะและ  
ประสบการณ์เพิ่มขึ้นมา

ผู้ควบคุมงานส่วนมากไม่เคยพานักศึกษา ไปดูงานนอกสถานประกอบการ แต่ผู้ควบคุม  
ได้ดูแลเอาใจใส่ต่อตัวนักศึกษาพอสมควร เมื่อประสบปัญหาจะช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติงานภาย-  
นอกได้ไม่ได้อีกมากนักไปกว่า การฝึกงานในวิทยาลัย

จากความคิดเห็นของนักศึกษาในการฝึกงาน ภายนอกสถานศึกษา เห็นว่าไม่ควรยกเลิก  
เพราะทำให้นักศึกษา ได้รับความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในการทำงานเกษตรมากขึ้น จากที่เรียน  
ในวิทยาลัย

ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอกของนักศึกษา จะอยู่ในระดับ ไม่มีปัญหาถึง  
มีปัญหาน้อย ซึ่งถ้าเราดูเป็นรายข้อ จะเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้น มากกว่าปัญหาอื่น ๆ คือ ทัศนคติ  
ที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ การฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา  
หลักทางทฤษฎีกับปฏิบัติไม่เหมือนกัน และการเดินทางต้องอาศัยยานพาหนะหลายประเภท

จากความคิดเห็นของนักศึกษา ถึงประโยชน์ของการฝึกงานภายนอก ซึ่งเรียงตาม

ลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไปว่ากรกัใดงทั้งสี่บ อึกทั้งห้าบให้ดัดแปลงบื้ออหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่ 1 ได้รับความรู้และส่งเสริมความชำนาญ และคุ้นเคยงานเกษตรอย่างแท้จริง

ลำดับที่ 2 ได้ฝึกฝนเป็นผู้นำทางการเกษตร โดยนำวิธีปฏิบัติที่ใช้ได้ผล มาใช้ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด

ลำดับที่ 3 ช่วยในนครตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต

ลำดับที่ 4 ได้สร้างนิสัยให้เกิดความรักในงานเกษตร รู้จักประหยัด และมี

ความรับผิดชอบ

ลำดับที่ 5 ได้มีความอดทน ทางด้านการปฏิบัติงานตามขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่ 6 ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรคงาน รู้จักนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ ในนคร

เพิ่มผลผลิต

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านความคิดเห็น

ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับการเลือกสถานที่ที่นักศึกษาต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานจาก รายชื่อที่วิทยาลัยมีให้ และวิทยาลัยติดต่อให้ ซึ่งจะตรงกับภาระฝึกงานของนักศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาจะเลือกสถานที่ฝึกงานจาก รายชื่อที่วิทยาลัยกำหนดให้ จะเห็นได้ว่า การที่วิทยาลัยจัดสถานที่ฝึกงานให้นักศึกษาได้เลือกนั้นที่อยู่แล้ว เพราะถ้าให้นักศึกษาไปติดต่อกด้วยตัวเอง จะทำให้ได้สถานที่ ไม่เหมาะสม เพราะนักศึกษาไม่มีความคุ้นเคยกับสถานประกอบการต่าง ๆ แต่วิทยาลัยควรเปลี่ยนสถานที่ฝึกงานใหม่ ในแต่ละปี จะทำให้ทราบถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของหลาย ๆ สถานที่

2. ด้านการปฏิบัติงาน

จากการปฏิบัติงาน จะมีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ ไปตามส่วนต่าง ๆ ของงานในสถานประกอบการและตรงกับสาขาที่เรียนมา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา คือ เป็นการจกัให้นักศึกษา ได้ไปฝึกงานกับสถานประกอบการที่เป็นของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เป็นการฝึกงานที่ตนเลือกเองในสาขาที่เรียน จะเป็นงานที่ฝึกทุกขั้นตอน จนทำเป็นจริงทุกอย่าง เฉพาะเรื่องในที่ฝึกงานหรือต้องการฝึก เช่น ไม้ผล เราจะต้องดูแลปฏิบัติไม้ผลทุกชนิด การขยายพันธุ์ต่าง ๆ จนชำนาญเฉพาะทางไม้ผล

ในการปฏิบัติงานนักศึกษาส่วนมาได้ ้ความรู้ในระดับปานกลาง และใช้ในลักษณะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนไว้สำหรับการใช้ งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ร ู้ ้น ได้รับความรู้ ้ใหม่ในระดับปานกลางและได้รับทักษะ ไม่ว่าจะเรียนที่ใดก็ตาม ย้ำให้หมั่นหาเหตุผลเบื้องหน้า และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และประสบการณ์นั้นได้รับมาก ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ

สุทิน ทรงเนื้ออ่อน (2523 หน้า 36) ได้ให้ความเห็นซึ่งสรุปได้ว่า ภาระเรียน วิชาชีพทางการเกษตร ผู้ประกอบอาชีพต้องมีความอดทน และต้องมีการฝึกงาน เพื่อให้เกิด ความรู้ ความอดทน และทำให้เกิดทักษะประสบการณ์อย่างเพียงพอ และสนอง ทัพยสังวาลย์ ได้กล่าวว่า " ภาระฝึกงานภาคปฏิบัติในวิชาที่เรียน ทำให้เกิดประสบการณ์โดยตรง และเกิด ความชำนาญในคำวิชาชีพแก่ผู้เรียน ภาระกระทำด้วยตนเอง นอกจากเรียนรู้แล้ว ยังทำให้เกิด ทักษะและประสบการณ์เพิ่มขึ้น

#### 4. ด้านปัญหาในการฝึกงาน

ปัญหาที่พบส่วนมาก จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับ ทัศนคติที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของ เจ้าของกิจการ และการฝึกงาน ไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาได้เต็มที่นัก ดังนั้นสถานศึกษา ควรฝึกให้เด็กมีการลงภาคปฏิบัติ มากกว่าที่จะเรียนในห้อง หรือ การพานักเรียนไปปฏิบัติงานนอก- สถานศึกษา เพื่อให้เด็กศึกษาเข้าใจในหลักการปฏิบัติจริง และการเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือ วิทยากร มาบรรยายพิเศษ เพราะนักศึกษาจะได้นำหลักการต่าง ๆ ที่ได้รับรู้ไปปฏิบัติเวลาฝึกงานจริง ๆ ขอเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย ผู้ทำการวิจัยได้เสนอแนะแนวทาง ในการปรับปรุง การฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการไปฝึกงานกับหน่วยงานราชการ และฟาร์มเอกชนมากที่สุด รองลงมาจะเป็นรัฐวิสาหกิจและงานเกษตรภายในครอบครัว และตามที่สถานศึกษาส่งตัวนักศึกษา ไปฝึกงานตามหน่วยงานราชการและฟาร์มเอกชนแล้วนั้น สถานศึกษาคควรจกนักศึกษามาฝึกงานตาม นครชนบท หรือ งานเกษตรในครัวเรือน ของผู้ที่ ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเกษตร

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ไปฝึกงานมากที่สุด คือ ปัญหา ทัศนคติที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ และการฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ได้ เรียนมา ทั้งนี้ ในการสอนวิชาเกษตรในวิทยาลัย ควรให้นักศึกษาได้เรียนภาคปฏิบัติ มากกว่า ที่จะเรียนทฤษฎีในห้อง ซึ่งการเรียนในห้องนักศึกษาก็จะไม่เข้าใจในหลักการปฏิบัติเมื่อจากการ ฝึกงานที่ผ่านมานักศึกษาได้ใช้ความรู้น้อย และควรพานักศึกษาไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ เชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือวิทยากรมาบรรยายเพิ่ม

สถานที่ฝึกงาน ต้องให้ตรงกับสาขาที่นักศึกษาได้เรียนมา เพื่อจะเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์  
เพิ่มมากขึ้น

4. ควรมีการทำวิจัยเรื่องนี้ กับวิทยาลัยเกษตรกรรมแห่งอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบผล  
การวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคว่าเป็นอย่างไร  
เหมือนกันหรือแตกต่างกันกับวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร  
และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร



## บรรณานุกรม

- วิชาदार, กรม "เรื่องนารีเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา" วารสารสันทัด 3(14) 43  
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2526
- โรธิต ลิ้มวานานนท์ "การฝึกงานภายใต้เกณฑ์ทางสาขาที่ขจัดกรรมตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ  
ชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ในทัศนะของนักศึกษาและครู-อาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรม  
ภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา". วิทยานิพนธ์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตร  
ศาสตร์บางเขน, 2531
- ผู้ศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เจริญผล, 2525
- ชัยมงคล สุวพานิช คู่มือการเรียนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์รุ่งโรจน์, 2518
- โชคดี ชเลิศเพ็ชร "การฝึกงานภาคปฏิบัติวิชาเกษตรศาสตร์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร  
วิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอกเกษตรศาสตร์ ในวิทยาลัยตรภาคใต้และภาคตะวันออก  
สังกัดกรมการฝึกหัดครู". วิทยานิพนธ์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์  
บางเขน, 2532
- ประดอง กรรณสูตร สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ไทยพัฒนาพานิช,  
2520
- ประภาภรณ์ วรรณะสิน "การศึกษาผลการฝึกงานภายนอก ของนักศึกษาลูกสูตรประกาศนียบัตร  
วิชาชีพชั้นสูง แผนกเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา".  
กรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2527
- ปิฎกะ บุนนาค คู่มือการสอนวิชาเกษตร. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2508
- หริ่มเพรา อัญญาโพธิ์ "ทัศนะคติของครูเกษตรในวิทยาลัยครู ที่มีผลต่อการสอนวิชาเกษตรกรรม  
ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง". กรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2519
- ไพบลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ การสอนวิชาเกษตรในชั้นประถม ประมวลบทความเกี่ยวกับการศึกษาใน  
เอกสารเป็นเอกสารที่ลงนามไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนบท. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาเมรุ, 2516

ยุทธภูมิ หาชัยภูมิ "ทัศนะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิชาเอก  
เกษตรศาสตร์ ที่มีต่อการเรียนวิชาสัตวบาล ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียง  
เหนือ". กรุงเทพฯ วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2527

รมณี อานาภิรม คู่มือการเรียนปศุสัตว์พิเศษ. สาขาครุศาสตร์เทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชา  
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2529

วิธโรจน์ ปิยพิทยานันต์ "ทักษะทางที่ชส่วนตามความต้องการของนักศึกษา โตรงดการฝึกอบรมครู  
และบุคคลากรทางการศึกษา ประจำการครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเกษตรศาสตร์".  
วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2524

วินิจ เดชอุษา หลักการสอนและฉารเตรียมประสมการภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์  
ไอเคียนสโตร์, 2519

สนอง ทิพย์สังวาลย์ ปศุศการฝึกงานภายในของนักศึกษา วิชาเอกเกษตร วิทยาลัยครู  
มหาสารคาม สัมมนาครุศาสตร์เกษตรภาคปลาย ปีการศึกษา 2521-2522.  
บัณฑิตวิทยาลัย, 2527

สมพงษ์ มั่นศิลป์ "การฝึกทักษะเกษตรกรรมของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง  
ในวิทยาเขตเกษตร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ วิทยาลัย  
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2527

สุทิน ทองเนื้ออ่อน แนวทางเพิ่มประสมการเกษตรสำหรับนักศึกษา ในวิทยาเขตและวิทยาลัย  
เกษตรกรรม สัมมนาครุศาสตร์เกษตรภาคปลาย ปีการศึกษา 2522-2523.  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน, 2523



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 0108

คณะกรรมการอุดมศึกษา  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง  
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

14 มกราคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร

ด้วย น.ส. ปัทมาภรณ์ แก้วสา นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สาขาวิชา เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษา ผู้นี้ เกี่ยวกับข้อมูล, สถิติ, และหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบการศึกษาด้วย คณะฯ หวังว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กฤษณางาม ณีเกียรติ

(นางปรียานร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร  
โทร. 3269980-4 ต่อ 22  
3267320-9 ต่อ 413-415  
โทรสาร 3269981

ที่ ทม 1504/ 0107



คณะกรรมการอุดมศึกษา  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า  
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง  
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

14 มกราคม 2535

เรื่อง ขอลาขอความช่วยเหลือให้นักศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมนิจิตร

ด้วย น.ส. ปัทมาภรณ์ แก้วสา นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สาขาวิชา เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้นคว้าประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุดมศึกษามัธยมศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความช่วยเหลือจากท่าน ในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษา ผู้นี้ เกี่ยวกับข้อมูล, สถิติ, และหลักฐานต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบการศึกษาค้นคว้า คณะฯ หวังว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือด้วยดี ขอขอบคณา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางปรีษาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

โทร. 3269980-4 ต่อ 22

3267320-9 ต่อ 413-415

โทรสาร 3269981

102  
กม.ก.355

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า  
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม  
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร  
ลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง  
กรุงเทพฯ 10520

มกราคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษา ปวส.2 ทุกท่าน

เนื่องด้วยดิฉัน นางสาวปัทมาภรณ์ แก้วสา นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาครุศาสตร์  
อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาด-  
กระบัง ได้ทำการวิจัยประกอบการทำปัญหาพิเศษ ระดับปริญญาตรี ตามข้อกำหนดของหลักสูตร  
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต โดยทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง "การศึกษาผลการฝึกงานภายนอก  
สถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์  
วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร" ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา  
ลักษณะของการฝึกงานนอกสถานที่ของนักศึกษา ปัญหาของงานฝึกงานต่าง ๆ ในรุ่นที่ท่านผ่านการ  
ฝึกงานภายนอกสถานศึกษามาแล้ว ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นแนวทางที่จะช่วย  
พัฒนา ปรับปรุงการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

สำหรับลักษณะของคำถามในแบบสอบถามนี้ มุ่งเน้นที่จะให้ท่านตอบคำถามจาก  
ประสบการณ์ ที่ท่านได้พบมาด้วยตัวเอง และจากความคิดเห็นส่วนตัวของท่านที่มีต่อคำถามนั้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือ ในการกรอกแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ดิฉันขอ  
รับรองว่าข้อความจากการตอบคำถาม จะไม่มีผลประการใดต่อตัวท่าน ขอให้ท่านตอบแบบสอ-  
ถามให้ครบทุกข้อ ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

ขอแสดงความนับถือ  
(นางสาวปัทมาภรณ์ แก้วสา)

แบบสอบถาม

เรื่อง

การที่ณาผลการฝึกงานภายนอกสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง  
ในวิทยาลัยเกษตรกรรมเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรกรรมกำแพงเพชร และวิทยาลัยเกษตรกรรม  
พิจิตร

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบคำถามในแบบสอบถามนี้คือ นักศึกษาชั้นปวส. 2 ที่ผ่านการฝึกงานภายนอก  
สถานศึกษา
2. โปรดอ่านคำชี้แจงแบบสอบถาม ในแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม
3. ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
4. แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1

สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของ  
ท่านหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ชื่อวิทยาลัยที่ท่านศึกษาอยู่ \_\_\_\_\_
2. เพศ  
( ) ชาย  
( ) หญิง
3. หมู่บ้านเดิมอยู่จังหวัด \_\_\_\_\_
4. อายุ \_\_\_\_\_ ปี
5. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชา  
( ) พืชกรรม  
( ) สัตวบาล  
( ) ส่งเสริมการค้าเกษตร  
( ) เศรษฐศาสตร์เกษตร  
( ) ประมง  
( ) อื่น ๆ โปรดระบุ \_\_\_\_\_

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. คะแนนเฉลี่ยสะสมเทอมที่ผ่านมา (ปวส.2 เทอม 1) \_\_\_\_\_
7. ถ้าท่านมีความต้องการที่จะทำการเกษตรส่วนตัวท่านจะทำการเกษตรด้านใด
- ( ) ปลูกพืช
  - ( ) เลี้ยงสัตว์
  - ( ) ประมง
  - ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ \_\_\_\_\_

**ตอนที่ 2** ความคิดเห็นของนักศึกษา ในกรณีฝึกงานภายนอกสถานศึกษา

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความย่อย ๆ แต่ละข้อ (เพียงข้อเดียว) ตามความเป็นจริง หรือ เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. การเลือกสถานที่ฝึกงานของนักศึกษา

- ( ) นักศึกษาเลือกเอง
- ( ) วิทยาลัยเป็นผู้กำหนดให้

2. นักศึกษามีความต้องการในเรื่องสถานที่ฝึกงานอย่างไร

- ( ) ให้นักศึกษาเลือกสถานที่ฝึกงานเอง โดยนักศึกษาไปติดต่อเอง
- ( ) ให้นักศึกษาเลือกสถานที่ฝึกงานจากรายชื่อสถานที่ฝึกงานที่สถานศึกษาติดต่อให้

ศึกษาติดต่อให้

- ( ) ให้วิทยาลัยกำหนดสถานที่ฝึกงานและวิทยาลัยเป็นผู้ติดต่อให้

3. สถานที่ฝึกงานท่านต้องการไปฝึกงานที่ไหนมากที่สุด

- ( ) งานเกษตรภายในครอบครัวของตัวเอง
- ( ) หน่วยราชการ
- ( ) รัฐวิสาหกิจ
- ( ) ฟาร์มเอกชน
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ \_\_\_\_\_

4. การฝึกงานที่ผ่านมาแล้วฝึกงาน ณ. ที่ใด

- ( ) หน่วยราชการชื่อ \_\_\_\_\_

ตำบล \_\_\_\_\_ อำเภอ \_\_\_\_\_ จังหวัด \_\_\_\_\_

- ( ) รัฐวิสาหกิจชื่อ \_\_\_\_\_

( ) ฟาร์มเอกชนชื่อ \_\_\_\_\_

ตำบล \_\_\_\_\_ อำเภอ \_\_\_\_\_ จังหวัด \_\_\_\_\_

( ) อื่น ๆ โปรดระบุชื่อ \_\_\_\_\_

ตำบล \_\_\_\_\_ อำเภอ \_\_\_\_\_ จังหวัด \_\_\_\_\_

5. จากการฝึกงานปัจจุบัน กำหนดให้ฝึกในช่วงปิดภาคเรียน นักศึกษาคิดว่าเวลาที่เหมาะสมที่สุดในการฝึกงาน ควรเป็นเวลาไหน

( ) ระหว่างปิดภาคเรียนกลางภาคราว ๆ เดือนตุลาคม

( ) ระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนมีนาคม

( ) ระหว่างปิดเทอมภาคปลายราว ๆ เดือนเมษายน

( ) ระหว่างปิดเทอมปลายราว ๆ เดือนพฤษภาคม

6. ที่นักศึกษาฝึกงานลักษณะของการปฏิบัติงานเป็นเช่นไร

( ) ปฏิบัติงานติดต่อกันทุกวัน

( ) ปฏิบัติงานเฉพาะจันทร์-ศุกร์ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์หยุด

( ) ปฏิบัติงานครึ่งวันพักครึ่งวัน

7. ในการฝึกงานนักศึกษามีวันปฏิบัติงานจริงทั้งหมด เป็นเวลาเท่าไร

( ) 1 เดือน

( ) 2 เดือน

( ) 3 เดือน

8. จากการฝึกงานภายนอกสถานที่ หลักสูตรกำหนดเวลาในการฝึกงาน ไม่ต่ำกว่า 150 คาบนั้น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

( ) น้อยเกินไป ควรจะเป็น \_\_\_\_\_ คาบ

( ) กำลังพอเหมาะ

( ) มากเกินไป ควรจะเป็น \_\_\_\_\_ คาบ

ตอนที่ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติในการฝึกงาน

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน ( ) หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้องตรงกับภารกิจงานของท่านที่ผ่านมา หรือ เติมข้อความใส่ในช่องที่กำหนด

1. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติจากการฝึกงาน

- ( ) ฝึกเกี่ยวกับงานในฟาร์มเพียงอย่างเดียว
- ( ) ฝึกงานภาคปฏิบัตินอกฟาร์มแต่เพียงอย่างเดียว
- ( ) ฝึกทั้งในฟาร์มและปฏิบัตินอกฟาร์มควบคู่กันไป

2. หน่วยงานที่ท่านไปฝึกงาน ได้มีการแนะนำชี้แจง หรือ ประชุมพิเศษเกี่ยวกับเรื่องสถานที่ การปฏิบัติตน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงาน ในหน่วยงานก่อนหรือไม่

- ( ) มีการชี้แจงอย่างละเอียดจนเข้าใจ
- ( ) มีการชี้แจงบ้างเล็กน้อย
- ( ) ไม่มีเลย

3. ผู้ควบคุมได้มีการแนะนำชี้แจงการทำงานทุกครั้ง ก่อนลงมือปฏิบัติหรือไม่

- ( ) อธิบายทุกครั้ง
- ( ) นาน ๆ ครั้ง
- ( ) ไม่มีเลย

4. การฝึกงานภายนอกของท่าน เป็นลักษณะใด

- ( ) มีการหมุนเวียนงานที่ปฏิบัติ ในแต่ละส่วนของสถานที่ฝึกงาน
- ( ) ไม่มีการหมุนเวียนงาน

5. ในกว่าปฏิบัติงาน ท่านได้ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลใด

- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ฝึกงานจากสถานที่อื่น
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานฝึกงาน
- ( ) ปฏิบัติงานร่วมกับคนงาน
- ( ) ปฏิบัติงานกับเพื่อน ๆ ที่มาจากที่เดียวกัน
- ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ

6. ตามความคิดเห็นของท่าน การฝึกงานควรจะมีลักษณะอย่างไร

- ( ) ฝึกงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะอย่าง
- ( ) หมุนเวียนงาน เพื่อให้รู้จักงานหลาย ๆ อย่าง

7. ในการฝึกงานภายนอกนั้น หัวหน้าที่งานของสถานที่ฝึกงาน ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานอย่างไร

- ( ) ใช้แรงงานเฉย ๆ โดยไม่ได้ใช้ความรู้ทางวิชาการเลย
- ( ) ใช้แรงงานปฏิบัติซึ่งเกี่ยวกับวิชาการ

8. ท่านไปฝึกงานตรงกับสาขาที่ท่านได้เรียนมาหรือไม่

- ( ) ตรงกับสาขาที่เรียนมา
- ( ) ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา

9. ในการฝึกงานนั้น ท่านได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา มากน้อยเพียงไร

- ( ) มาก
- ( ) ปานกลาง
- ( ) น้อย
- ( ) น้อยมาก
- ( ) ไม่ได้ใช้เลย

10. ถ้าท่านได้ใช้ความรู้ท่านได้ใช้ความรู้ในลักษณะใด

- ( ) โดยให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน
- ( ) ใช้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลในสถานที่ฝึกงาน
- ( ) ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

11. ท่านคิดว่าในการฝึกงานภายนอกสถานที่ ท่านได้รับความรู้ทางด้านวิชาการมากน้อยเพียงไร

- ( ) ได้มาก
- ( ) ได้ปานกลาง
- ( ) ได้น้อย
- ( ) ไม่ได้เลย

12. ท่านคิดว่าในการฝึกงานภายนอกสถานที่ ท่านได้รับทักษะ และประสบการณ์ในทางปฏิบัติ เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงไร

- ( ) ได้มาก
- ( ) ได้ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

( ) ใคน้อย

( ) ไม่ได้เลย

13. ในการฝึกงานภายนอกสถานที่ ผู้ควบคุมการฝึกงาน ได้เคยพาท่านไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มเติมความรู้หรือไม่

( ) เคย ระบุจำนวนครั้ง \_\_\_\_\_ ครั้ง

( ) ไม่เคย

14. การที่ท่านปฏิบัติงานในสถานที่ฝึกงาน ถ้าเจอกับปัญหา

( ) สถานที่ฝึกงานแก้ปัญหาลอง

( ) นักศึกษาตัดสินใจแก้ปัญหาลอง

15. ท่านคิดว่า ผู้ควบคุมการฝึกงานมีความตั้งใจ และเอาใจใส่ในตัวท่าน มากน้อยเพียงไร

( ) เอาใจใส่ดีมาก

( ) เอาใจใส่พอควร

( ) ไม่เอาใจใส่เลย

16. ท่านคิดว่า การฝึกงานภายนอกท่านต้องปฏิบัติงานหนัก เบา มากน้อยเพียงไร (เมื่อเทียบกับการฝึกงานภายในวิทยาลัย)

( ) หนักมาก

( ) พอดี

( ) ไม่หนักเลย

17. ท่านคิดว่า การฝึกงานภายนอก ควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

( ) ยกเลิก เพราะไม่มีประโยชน์

( ) ยกเลิก เพราะ(โปรดระบุ) \_\_\_\_\_

( ) ไม่ควรยกเลิก เพราะยังมีประโยชน์มาก

( ) ไม่ควรยกเลิก เพราะ(ถ้ามีความคิดเห็นอย่างอื่นโปรดระบุ) \_\_\_\_\_

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงานภายนอก

1. การฝึกงานภายนอกสถานที่นั้น ท่านประสบปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด โดยใส่เครื่องหมาย ในชั้นระดับปัญหา

ปัญหาต่าง ๆ จากการไปฝึกงาน	การประสบปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา
1. สถานที่ฝึกงานไกลเกินไป					
2. การเดินทางต่อจากตึกเรียนพาหนะหลายประเภท					
3. การเดินทางต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง					
4. ปฏิบัติงานมากเกินไปทำให้พักผ่อนไม่เพียงพอ					
5. การฝึกงานไม่สามารถใช้ความรู้ที่ใ้เรียนมา					
6. การขัดแย้งกับผู้ร่วมงานด้วยกัน					
7. คำแนะนำสื่อความหมาย ภาษาถิ่น					
8. ค่านิยมคตินที่มีลักษณะที่ไม่เหมือนกัน					
9. หลักการปฏิบัติงานขัดแย้งกัน					
10. หลักทางทฤษฎีกับปฏิบัติไม่เหมือนกัน					
11. ทฤษฎีที่เรียนมาไม่เป็นที่ยอมรับของเจ้าของกิจการ					

2. ท่านคิดว่า การฝึกงานครั้งนี้ มีประโยชน์ต่อท่านมากน้อยเพียงใด ให้เรียงลำดับตามความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ

( ) ได้ได้รับความรู้และส่งเสริมความชำนาญ และคุ้นเคยงานเกษตรอย่างแท้จริง

( ) ได้มีความอดทน ทนทานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

( ) ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์งาน รู้จักนำเทคโนโลยีมาปรับใช้

ในการเพิ่มผลผลิต

( ) ได้สร้างนิสัย ให้เกิดความรักการทำงานเกษตร รู้จักการประหยัด

และมีความรับผิดชอบ

( ) ได้ฝึกการเป็นผู้นำทางเกษตร โดยนำวิธีการปฏิบัติที่ได้ผลมาใช้

ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

( ) ช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพในอนาคต

